

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő
Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-
ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
(Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiac) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej

III. évfolyam 155 sz.

1934 Junius 6

Szerda

14

A világpolitika szenzációja

Megegyeztek a franciák a németekkel

A Népszövetség 1935 január 13-ára tűzte a Saar-vidéki népszavazás határnapját

Genfből jelentik:

A Saar-vidéki népszavazás ügyében ki-
küldött háromtagú bizottság jelentését szom-
baton kiosztották a Népszövetség tanácsá-
nak tagjai között s tegnap délelőtt már sza-
vazásra is került a sor a Saar-vidéki népsza-
vazás előkészítését illetőleg. A jelentés tel-
jesen azonos azzal a megegyezéssel, amely a
népszavazás ügyében Németország és Fran-
ciaország között létrejött.

A jelentés szerint három tagból és szak-
értőkből álló bizottságot küldenek ki, mely a
versaillesi szerződés alapján dönt minden, a
népszavazásra vonatkozó kérdésben. A bi-
zottság azokban a kérdésekben, amelyek ha-
táskörét túlhaladják, a Népszövetség taná-
csához fordul. Ezenkívül egy nyolc tagból
álló felső bizottságot küldenek ki a kérdé-
sek felülvizsgálására.

A népszavazás tartama alatt a rend-
fenntartására a Saar-vidéki kormányzó-
tanács előterjesztése alapján a Népszövet-
ségnek joga van, amennyiben ennek szüksé-
gét látja, nemzetközi rendőrséget kirende-
lni a Saar-vidékre.

A népszavazás költségei a következ-
módon oszlanak meg. A francia állam ötmil-
lió frankkal járul hozzá a költségekhez
ugyanennyit ad Németország, míg a Saar-
vidéki kormányzótanács 1 milliót fizet.

A bizottság jelentéséhez csatolva van
Aloisi báró levele a francia és német kormá-
nyokhoz, valamint Barthou és Neurath kül-
ügyminiszterek igenlő válasza is.

Saarbrückenből jelentik:

A Saar-vidéken még vasárnap elterjedt
annak a híre, hogy a népszavazás kérdése-
ben végleges megegyezés jött létre s a

népszavazás időpontját 1935 január 13-ra
tűzték ki.

A hírre valamennyi városban fellebo-
gózták a házakat. A német lakosság köré-
ben leirhatatlan örömet keltett a hír, a tem-
plomokban este hálaadó istentiszteleteket
tartottak és a lapok külön kiadást adtak ki.
A német lapok egyben bejelentették, hogy
címükben fogják közölni naponként, hogy
hány nap van még a népszavazásig. A teg-
napi lapok már ezzel a felirattal jelentek
meg: Már csak 225 nap van hátra.

A Saar-vidéki német lapok a legna-
gyobb elismerés hangján nyilatkoznak Mus-
solini kabinetfőnökének, Aloisi bárónak
működéséről, akinek fáradhatatlan tevékeny-
sége lehetővé tette a népszavazás kérdése-
nek napirendre tűzését és annak előkészí-
tését.

Bánatában leugrott a fővárosban az eme- letről egy fogtechnikus felesége

Bucuresti, junius 4

Halálos tragédia történt tegnap a fő-
városban. Sura Cotel fogtechnikus 32 éves
felesége leugrott a második emeletről és

szörnyet halt. Bucsulevelében azt írta, hogy
azért követte el az öngyilkosságot, mert fér-
je válással fenyegette.

Halálos ítéletet kért Mihalache azok ellen, akik az államot meglopják

Bucuresti, junius 4

Ma újabb minisztertanácsot hívott ösz-
sze Tatarescu miniszterelnök. Hír szerint
ezen a minisztertanácson részben a költség-
vetéssel, részben pedig a lemondott állam-
titkárok ügyével foglalkoznak. A mai nap
folyamán különben három újabb államtitká-
ri lemondás történt. Lemondottak állásuk-
ról Budurescu, Maxim és Negura államtitká-
rok.

A nemzeti parasztpárt, amelyik
a legerélyesebben állott
a Tatarescu-kormány mellé, tegnap Campu-
lungban nagygyűlést tartott. A gyűlés szó-
nokai Mihalache és dr. Lupu voltak. Miha-

lache beszédében megismételte azt, a pártja
által már régen hangoztatott elvet, hogy a
kormányokat háromtól öt évig hagyják kor-
mányozni és amennyiben valamelyik kor-
mánynak a feje az országra nézve rosszul
kormányozna, úgy állítsák bíróság elé. Ki
kell seperi — mondotta Mihalache — azo-
kat a láthatatlan erőket, akik a legmaga-
sabb tényezőknél a kormányon ülők ellen
intrikálnak. Azokra pedig, akik az állam
vagyonával rosszul sáfárkodnak és az álla-
mot meglopják, hozzák be a halálos ítéletet.
Mihalache beszéde országsszerte nagy feltű-
nést keltett.

Borzalmas orkán pusztított Korea partvidékén

London, junius 4.

Japáni jelentések szerint Korea partvi-
déken pusztító orkán separt végig. Kétszáz
haláshajó elsüllyedt, azt hiszik, hogy 500
halász vesztette életét. Eddig ötven halot-
tet vetettek partra a hullámok.

Amnesztia Csehszlovákiában

Prága, junius 4.

A közelmúltban lefolyt elnökválasztás-
sal kapcsolatban gyakorolt amnesztia ra vo-
natkozó rendeletet a napokban nyilvános-
ságra hozza a csehszlovák kormány. Be-
avatott körök értesítése szerint az amnesz-
tia nem lesz széleskörű és csupán egy né-
hány elítélre vonatkozik.

Hatvankilenc éves az angol király

London, junius 4.

Az angol király tegnap ünnepelte 69-
születésnapját. Szokás szerint ez alkalommal
is kinevezte az új főnemeseket és titkos ta-
nácsosokat és lovagokat. Titkos tanácsos
kinevezést ezúttal csak egy ember kapott és
ez Eden főpecsétor.

Látogassa meg Bucarestben a „Luvru“ Szállodát

Str. Carol No. 4. (szemben a posta központtal.) — Telefon 307-92.
Teljesen újonnan átalakítva, a legmodernebb kényelem. — Szobák már 80 lejtől kezdve. — Telefon — Fürdő — Hideg-meleg víz.

Stubenberg gróf megnyerte ezerholdas birtok-perét az oradeai táblán

Oradea, június 4.
Szombat délután hirdetett ítéletet az oradeai ítélőtábla ötösre kiegészített tanácsa gróf Stubenberg sacuieni földbirtokos kisajátítási perében. Gróf Stubenberg ezerholdas birtokának legelő céljaira való kisajátítását kérte hat környékbeli község. A

kisajátítási bizottság helyt is adott a kérésnek, a másodfoku agrár-bizottság azonban megsemmisítette a kisajátítást és ezt a döntést erősítette most meg a táblai ötös tanács is. A pernyertes Stubenberg grófot dr. Bleda László ügyvéd képviselte.

Kötéllel megfojtotta és a kutba dobta áldozatát

Borzalmas rablógyilkosság egy ókiráltság-beli községben

Bucuresti, június 4.
Néhány nappal ezelőtt nagy izgalmat keltett az a titokzatos gyilkosság, amelynek áldozata Toader Luca jómódu adjudi gazdálkodó lett. Toader Luca május 16-án bement a vásárba és ott 4000 leiért egy lovat adott el. Ezután visszatért Adjudra, ahol felvette a nyugdíját is. Itt találkozott az unokaöccsével, akit meginvitált egy kis áldomásra. A mulatozás után az unokatestvér hazakísérte Toader Lucát. Ettől a pillanat-

tól kezdve a gazdáról senki sem tudott. A hatóságok megindították a nyomozást, melynek eredményeként a múlt nap egy kutban találták meg a gazdálkodó holttestét. A gyanu előbb az unokatestvére esett, azonban ez tisztázta magát. A nyomozás megállapította, hogy Toader Lucát kötéllel fojtották meg. A kötelet meg is találták a kutban. A kötélt volt a veszte a gyilkosnak, akit Matei Ene korcsmáros személyében a csendőrség leleplezett és letartóztatott.

Elítélte a sighet-i törvényszék a prefektusi autó kődobálóját

A sighet-i monstre-pörben tizenhárom vádlottat egytől három hónapig terjedő fogházbüntetéssel sújtottak

Sighet, június 4.
Két napos tárgyalás után szombaton délután két órakor hirdetett ítéletet a sighet-i törvényszék a Hoteni és Breb község lakói közt folyó ellenségeskedés miatt támadt monstre pörben. Ismeretes, hogy a két község lakói között egy vitás legelő terület miatt nagy ellenségeskedés volt, végül Mihai Gábor prefektus vette kezébe az ügyet és a vitás legelőt a brebieknek ítélte. A Breben összegyűlt Hoteni községbeliek erőszakkal akarták megakadályozni legelőjük elvételét, összeverekedtek a brebiekkel és a helyszínen

levő prefektus autójára közáport zúdítottak. Az ügyben 39 embert vettek őrizetbe, köztük öt asszonyt is. Tizenkét vádlott előzetes letartóztatásban várta a főtárgyalást, míg a többiek szabadlában maradtak. A törvényszék két napos tárgyalás során ötvenhárom tanút hallgatott ki, majd szombaton a kora délutáni órákban kihirdette az ítéletet, amely tizenhárom vádlottat büntösnek mondott ki és ezeket egytől-három hónapig terjedő fogházbüntetésre ítélték. A többi vádlottat a bíróság felmentette.

Az aradi törvényszék kimondta:

Az állam nem felel a katonai fegyver eltévedt golyójáért

Arad, június 4.
Az elmúlt esztendő tavaszán, egy micalacai ház udvarán rejtélyes tragédia játszódott le. A déli órákban, amikor a külváros népe ebédpihenőjét tartja, egy fiatal leány édesanyja házának lakásküszöbén hirtelen boltan terült el és lezuhant a lépcsőről. Amikor a hozzátartozók és éppen az

udvarban tartózkodó vőlegénye hozzáiettek megdöbbenve látták, hogy az esküvőjére készülődő teremtes vértócsában fekszik. Az első vizsgálat nem tudta a halál okát megállapítani, ezért Plesa János dr. hatósági orvos boncolást indítványozott, amelynek szenzációs eredménye volt. Bradeanu Athanáz dr. főorvos, a koponya boncolásánál,

a haj között golyótűrte sebet fedezett fel, sőt az agy lágy részében a golyót is megtalálta. Akkoriban letartóztatták a leány édes anyját és vőlegényét, mert az a gyanu merült fel, hogy családi jelenet után a vőlegény, menyasszonya anyjának jelenlétében végzett Drecin Máriával. A helyszíni szemle és az izgalmas szembesítések ezt a feltevést később kizárták és akkor a nyomozó hatóságok előtt a lány halálára vonatkozólag egy másik támpont ötlött fel. A micalacai házak egyrésze szemben fekszik a vári, oldallal, amelynek érdekében sűrűn előfordul, hogy katonák éles tölténnyel, csókákra vadásznak. Lehetségesnek tartják, hogy egy célját tévesztett golyó repült át a folyón és faradt állapotban még volt annyi ereje, hogy halálos sebet ejtsen Drecin Mária fején. Ezután az ügy bűnvádi része megszűnt és az anya az államkincstár ellen támasztott igény-keresetet. A törvényszék többször foglalkozott az ügygel és ma került ítéletki-hirdetésre a sor. A bíróság ítéletével elutasította a keresetet, azonban döntését egyelőre nem indokolta meg. Az ítélet indokolását írásban közli a bíróság. Drecin Mária édesanyja 520.000 lejt követelt az államtól.

Időjárás

Északi légáramlás, változó felhőzet, még sok helyen eső, vagy zivatar, lényegesen hőváltozás.

Terményárak

Buza 480—500, rozs 340—360, zab 250 és 260, árpa 300—330, kukorica 180—290, széna 100—140, szalma 30—40, lóhere 140

Ma hirdetnek ítéletet Duca gyilkosainak perében

Bucuresti, június 4.
Holnap hirdetik ki Duca gyilkosainak perében az ítéletet. Vasiliu Cluj védő ma mondja el védőbeszédét.

Elütötte a villamos, lábát törte egy asszony

Bucuresti, június 4.
Macara Ghica nevű harminc éves asszony kocsijával a kapu alól éppen akkor hajtatott ki, amikor a villamos arra ment. A villamos elütötte a kocsit, az asszony kiesett a kocsiból és mindkét lábát eltörte.

Megmérgezték Jasiban egy diákot

Jasi, június 4.
Victor Balicov diákot eszméletlen állapotban találták a piacon. A diákot beszállították a Spiridion nevű kórházba, ahol megállapították, hogy a diák mérgezés áldozata. A diák röviddel azután meghalt. A nyomozás megindult annak kiderítésére, hogy ki és miként okozta a diák halálát.

Elvágta a vonat a lábát munkásnak egy

Ploest, június 4.
Sulyos vasuti szerencsétlenség történt a Ploest melletti Corlatesti nevű községben. Kovács György munkás Corlatesti község állomásánál fel akart szállni a mozgó vonatra, de megcsuszott, a kerék alá került, amely mindkét lábát levágta. Kovácsot haldokolva szállították a kórházba.

Ezért ugyan kár volt Amerikából Aradra jönni

Hálóingben szöktette meg a férj o daláról régi imádottját a sze- relmes aradi rendőrigazgató

Arad, június 4.

Két nappal ezelőtt Nagy Sándor aradi fiatalember, egyébként detroiti lakossal, aki felesanyja meglátogatása miatt huzamosabb ideje itthon tartózkodik, mint boldog férjjel találkoztam az anyakönyvi hivatalban.

Karján feltűnő szép és fiatal felesége, Dupák Gizi, (Gyorsan megnéztem az anyakönyvben, mindössze 22 éves). Talán két perce örvendeztették meg egymást a boldogító igennel.

Ma ismét összehozott a véletlen Nagy Sándorral. Meglepetésemre nem a két napos házasság gyönyöreiről lelkendezett, ellenkezőleg rövid tömörséggel közölte velem:

— Képzelve uram, elrabolták a feleségem...

“Bizonyos illúzió híján házassodtam...”

Hogy ne látszódjék meszeszerű történetnek, Nagy Sándor bizonyos flegmával ismertetett kellemetlen kirándulása a házasság területére, sietve közöljük, hogy már a hatóságok előtt keresi igazát. Ezek után pedig adjuk és a szót a különös eset hősnének. Tárnyalosságára bizzuk előadása valódiságát.

— Elbeszélésem ott kell kezdenem — vezette be a történetet fanyar mosollyal a valójában 31 éves, de sokkal fiatalabbnak látszó Nagy Sándor — hogy én egy

bizonyos illúzió híján házassodtam.

Hogy is mondjam finoman és sokatmondóan? Tudtam, hogy meleg barátság fűzte kalandom későbbi főszereplőjéhez: Vladislav Paulian rendőrigazgatóhoz. Én azonban nyíleglkien tulttettem magam ezen a kellemetlen tudaton és nemrégiben fölkeresem személyesen feleségem régi “udvarlóját”, hogy férfiasan föltegyem a kérdést: lemond-e az asszonyról.

és megszüntet-e vele minden kapcsolatot, vagy nekem kell feleség nélkül visszautaznom Amerikába. Vladislav rendőrigazgató gondolkozási időt kért. De másnap már magához kéretett. “Határoztam — szölt — vegye feleségül a Gizit, de bízom lovagiaságában, hogy ami történt, soha többet nem említi fel előtte”. Kezet adtam rá és meg esküdtem Gizivel.

— Már vigan terveztem a hó végére kitűzött visszautazásunkat, amikor...

tegnap éjjel a rendőrigazgató megszöktette a feleségemet.

De tartsunk csak sorrendet. Talán negyedik tizenkettő volt. Már nyugovóra tértünk. Hirtelen kopogtattak a Horatiu-ucca 17. szám alatt levő földszintes lakásom ablakán. Fölhúztuk a redőnyt, egy rendőr levelet hozott — a feleségemnek, de ő nem fogadta el és olvasatlanul visszaküldte.

Asszonyszöktetés — amerikai mintára.

— Hamarosan megint kopogtattak. — Most már dühösen ugrottam a redőnyhöz. Ahogy fölhozom, hirtelen valaki kívülről bezúzza az ablaküveget és egy revolver csöve mered felém. A háttérben egy feltűrt gallérú másik férfi állott. Fölsimertem: Vladislav volt. Hirtelen visszaugrottam, hogy valami ruhadarabot kapjak magamra, mikor vártlan esemény történt.

Vladislav hirtelen benyúlt az ablakon, megragadta az ablak mellett álló fele-

ségem és úgy ahogy volt, hálóingben átemelte az ablakfélfán, aztán a rendőr segítségével, mielőtt bármit tehettem volna, egy ott várakozó autóbá ültette és elrobogott velem.

A föllármázott házbeliek még megjegyezték az autó rendszámát. Az 1112-es számú taxi volt. Fölsiettem a rendőrségre, hogy bejelentsem a kalandos eseményt. A szolgálatos rendőrtisztviselő a jegyzőkönyv fölvétele helyett arra szólított fel, hogy igazoljam, valóban nős vagyok-e és ha igen, ki

a feleségem. Hasztalan mondtam, hogy ennek igazolása most nem lehet sürgös — panasomat nem vették föl. Még az éjjel felkutatam a taxist, Kiderült, hogy a feleségemet a Marasesti ucca egyik házába vitték, a soffőr csodálkozását pedig azzal altatták el, hogy nem szabad semmin meglepődni, mert minden a nyomozás érdekében történik.

Bizonyos, hogy Nagy Sándornak, a detroiti fiatalembernek nem kellett Amerikába visszatérnie egy kis amerikai izü kalandért.

Hőség-rekord és hó- vihár Amerikában

A coloradói farmerek rakétákkal akarták ostromolni az eget esőért, az indiánok a harci dobokat verik, hogy isteneik esőt küldjenek

Newyorkból jelentik:

A reggeli lapok hosszabb jeleltésekben számolnak be a legutóbbi napok szeszélyes időjárásáról. Pénteken az Egyesült Államok területén olyan szélsőséges hőmérsékleteket jegyeztek fel, amintőre csak ritkán van példa. Amig Jollet városban (Illinois) 44 Celsius fowot mértek, ami hőség-rekordot jelent, addig Butte városából (Montana) heves hóvihart jelentenek, amley egyidőre az ucca forgalmat is megbénította. Ugyanakkor Saint Louis fölött fürgeteges zivatar vonult el; a villámsapások következtében a város nap pontján nagy tűzvész támadt és több ház elhamvadt.

Newyork és Maine államokban az erdő-

tüzek még mindig pusztítanak. Az Adirondac-hegységben máris óriási kiterjedésű erdők mentek tönkre.

A sisconsini Milwaukeeben a hőmérséklet árnyékban 103 Fahrenheit fokra emelkedett. A coloradói Denverben a kétségbeesett gazdák rakétákkal akarták az eget ostromolni, mert úgy vélték, hogy az így elődezt nagy megrázkódtatás elő fogja mozdítani a felhő- s csapadékképződést. Az ottani meteorológiai intézet azonban kimutatta, hogy ez teljesen haszontalan dolog lenne, mire a gazdák elállottak tervüktől. A környékbeli indiánok éjjel-nappal verik a harci dobokat, hogy isteneiket esőküldésre bírják.

Református lelkész- szentelés Oradeán

A bánsági, érmelléki és baia-marei egyházmegyék lelkészeit szenteli fel Sulyok püspök

Oradea, június 4.

A királyhágómelléki református egyházkerület ma, június 5-én lelkész szentelést tart. Az egyházkerületi közgyűlés tagjai — a fölszentelendő ifju lelkészekkel — június 5-én reggel 9 órakor a református leánygimnázium dísztermében gyűlnek össze s a gyűlés megnyitásával kapcsolatos ügyek elintézése, a fölszentelendők számbavétele után együttesen vonulnak át az egyházkerületi elnökség vezetése alatt délelőtt 11 órakor az újvárosi templomba, ahol a fölemelő szertartás a megszabott sorrendben végbe megy.

A fölszentelendő atyafiak:

A bánsági egyházmegyéből: Bokor Sándor r. lelkész, Elekes Gyula r. lelkész, Orth Imre r. lelkész, Kovács Zoltán h. lelkész, Ajtay Gábor segédlelkész, Kiss Géza segédlelkész.

A bihori egyházmegyéből: Kiss Bertalan r. lelkész, egyházker. belm. titkár, Kovács Sándor lelkész, Sass Kálmán r. lelkész, Szabó Lajos dr. r. lelkész, Szakács Géza r. lelkész, Fecsar Gyula segédlelkész, Molnár Károly segédlelkész,

Az érmelléki egyházmegyéből: Saja Sándor r. lelkész, Szendrei Dénes r. lelkész, Szücs István r. lelkész, Barcsa Sándor h. lelkész, Kovács József s. lelkész.

A baia-marei egyházmegyéből: Spácay Árpád r. lelkész, Kádár Miklós segédlelkész, Kocsmár Boldizsár s. lelkész, Magoss Árpád s. lelkész, Papp Zsigmond s. lelkész, Szabó Géza s. lelkész.

A carei egyházmegyéből: Ármos Zsigmond r. lelkész, Kupán István r. lelkész, Szabó Tibor r. lelkész, Diószeghy Károly h. lelkész, Kenyeres Lajos s. lelkész.

A salonta egyházmegyéből: Boros Ferenc r. lelkész, Liszkay Kálmán r. lelkész, Csép Gergely h. lelkész, Lengyel József h. lelkész, Nits István h. lelkész, Gavallér Lajos s. lelkész, Kenéz János s. lelkész.

Lakbérleti szerződés blanketták kapható! Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Erdélyi Magyarság

3 oldal

Június 6.

Számkivetve

Baj volt, hogy Claire mokaszinja és lábszár védője átázott. Megrökönyödve látta, hogy lábbelijének talpa kilyukadt. Azzal biztatta magát, hogy majd kijavítja fakéreggel és lábszárvédőt is tud majd csinálni, ha lő egy pár nyulat. Amikor a folyó kiszélesedett s terjedelmes nádashoz ért, megállt. A nádas teljesen csendes volt, csak egy-egy loccsanás jelezte, hogy élet van benne. Erre figyelte és sokáig leste némán. Megkapta türelme jutalmát, mert egy pézsmahódot pillantott meg, amely csendesen uszott közel a parthoz. Nesztelenül levette iját és nyilat tett rá. Gonddal lőtt, rövid távolságra és talált. De derékig kellett gázolnia a vízbe, hogy megkerítse a lágy bundájú állatot. A nedves bőrt nem nyúzta le, hanem kosarába tette. A pézsmahódot az indiánok csemegének tartják, tudta jól és ő sem volt sokkal több, mint egy indiánus.

Aztán tovább botorkált. Lábának az érzékenysége még jobban zavarta, mint eddig. Időnként megállt, ivott és egyszer bózotgyökeret vágott. Az életnek kevés jelét adta a környék és a csend nyomasztotta. De felénkült, mikor egyszerre csak egy másik völgybe érve, nagy rohanó víziú folyó volt előtte, melynek vize tajtékozva, zúgva száguldott előre. Még sohasem látta ezt a folyót, nem volt egyetlen ismerős nyom sehol, de a folyó mozgásában magában már vigasztaló volt. Mintha nem volna olyan egyedül a világban.

A sziklás parton tovább törtetett, keresve a kvarcot. Fel is vett a földről néhány száraz követ és megpróbált szikrát csinálni, de hiábavaló kísérletek voltak. Így hát belegázolt a vízbe, azt remélve, hogy a víz fenekén inkább akad kavicsra, vagy piritre. Keresgélt, turkált az iszapos fenékben, de amikor egy-egy követ kiemelt, látta, hogy csak sziklatörmelék. Ekkor mélyebbre ásott, hogy sulyosabb kavicsra bukkanjon. Három-négy babalaku darabot érzett a kezében. Lemosta a sarat róluk és látta, hogy sárga, fémes dolgok. Megörült, azt hitte, piritet talált. Észrevette, hogy a kövek felülete sulyosak, — észbe jutott Grims-haw megjegyzése, a piritről, amely nagyon hasonlít az aranyérchez; "bolondok aranya." Egészen érthető a csalódás — gondolta, mi közben még mélyebbre ásott az iszapban, hogy nagyobb darabot találjon. Sikertől is végre egy hüvelyknagyságu sárga kristályt felhozta. Azt gondolta, ez már elég nagy lesz ahhoz, hogy szikrát csíholjon belőle.

Kivitte a partra, megszáritotta a napon. Megint feltűnt neki az ásvány fénye. De most tűzre volt csak szüksége. Leült, megfogta a kristályt és hozzáütötte a kés hátához. Csalódásra nyomát sem látta a szikrának. Sőt, bosszúságára, azt vette észre, hogy ez a fém sokkal lágyabb, mint a vaspirit, mert a kés nyoma meglátszott rajta. Forgatta kezében, próbálgatta vágdosni és meglepetve, összehúzott szemöldökkel bámult a fémre. Most látta csak, hogy mit talált.

Arany volt. Színarany. Amiből az ő régi világában gyűrűket, láncokat, karkötőket csináltak. Látta, hogy nem tévedhet. Itt, a vadon közepén, aranyat talált. Máris, saját kezével annyit ásott ki, amennyiből egy tucat órát, száz gyűrűt is lehet csinálni. És ez csak egy parányi része annak, ami még itt lehet. Ha itt volt, akkor másut is lesz. Az egész folyómeder talán tele van vele. Hiszen ez gazdagságot jelent a felfedező számára, mérhetetlen, nevetségesen nagy gazdagságot. Azaz, legtöbb esetben gazdagságot jelent, de az számára nem volt értéke.

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

Junius 6.

4 oldal

Letartóztatta a vizsgálóbíró a turdai rendőrség titkárát

A rendőrségi szervezet kárára elkövetett visszaélésekkel vádolják Marcu rendőrkomiszárt

Cluj, június 4. Szencziós letartóztatást eszközölt Turdán Dumitrescu vizsgálóbíró. Letartóztatták Victor Marcu turdai rendőrkomiszárt, akit azzal vádoltak meg, hogy mint a rend-

őrség szervezetének a főtitkára, szabálytalanságokat követett el és túrt el. A rendőrkomiszárt, aki egyébként a rendőrség titkára is, a vizsgálóbíró szobájában tartóztatták le.

24 óra alatt a Földről a Holdba

Különleges rakéta-űrhajó tervezett egy amerikai tudós

San Franciscóból jelentik: Robert Marlinstane sanfranciskói tudós, "rakétaűrhajó" tervezett, amellyel számítása szerint 24 óra alatt lehetne a Földről a Holdba jutni.

A járművet felhőkarcoló nagyságu óriási rendítőkerékhez erősítene, amely óránként 1600 kilométeres sebességgel forogna. A jármű belső részét giroskop rendszerű készülék tartaná állandóan vízszintesen úgy, hogy az utasok nem éreznék a lendítőkerék

szédítően sebes forgását.

Mihelyt a sebes forgástól elég lendületet kapott, önműködő kapcsolószervezete elszabadítaná a lendítőkeréktől, a rakétahajó, amely érintő arányban óránként 40 ezer kilométer sebességgel repülne a Föld vonzóköréből. A Holdhoz közeledve, folyóköm oxigén "visszalökőrakéták" fokozatosan befekszék a rakétahajó sebességét, amely végre simán leszállna a Holdra.

Az államvasut költségvetése új rendszer bevezetését jelenti

630 millióval kevesebb a kiadás, mint az előző esztendőben. — Egyszerű gazdálkodás és szigorú ellenőrzés

Bucuresti, június 4. Elkészült a CFR 1934—1935. évi költségvetési tervezete, amely az előbbi évek költségvetésével összehasonlítva, igen érdekes újításokat tartalmaz. Az első, ami szembeötlik, a költségvetés végösszege, amely meghaladja a kilenc millárd leit. Ilyen nagy költségvetése a CFR-nek eddig még nem volt. Ezzel szemben az 1934—35. évi CFR költségvetés kiadási tétele hatszázharminc millióval kisebb, mint volt a múlt évben. — Ezt az ellentétet a költségvetés végösszegeinek emelkedése és a kiadások csökkentése között azzal lehet magyarázni, hogy a CFR-nél meghonosították az egyszerű gazdálkodást és szigorú ellenőrzést létesítettek.

A költségvetésben 700 millió leit befektetésekre vettek fel. 1929 óta a CFR költségvetéseiben először szerepel a befektetési tétel, mert eddig a befektetések kiadásait külföldi kölcsönökből fedezték. Miután azonban ezek az alapok kifogytak, a CFR most saját bevételeiből kényszerül befektetéseket eszközölni. Az eddigi vasuti befektetések összege hét és fél milliárd lei volt. A fővárosi lapok szerint az a tény, hogy a CFR-nek saját bevételeiből kell a befektetéseket végrehajtani, esetleg pénzügyi nehézségeket okozhat, de biznak abban, hogy a megkezdett egyszerű gazdálkodás és a fokozott ellenőrzés átsegíti a költségvetést a zökkenőn.

Felrobbant egy ágyucső és megölt egy szakaszvezetőt

Súlyos szerencsétlenség Bucuresti közelében

Bucuresti, június 4. Szombaton reggel Bucurestiből egy technikai küldöttség jelent meg a Mihai Bravu katonai táborban, hogy egy ágyut próbáljon ki. A két első lövés sikerült is, csak a harmadiknál történt borzalmas szerencsétlenség. Körülbelül 10 óra 20 perc volt, amikor a levegőt egy hatalmas robbanás rázta meg és a próbaágyú szerkezet darabokban repült a levegőbe.

Az történt, hogy a golyó még a csőben robbant fel, szétvetette az ágyú zárját és súlyosan megsebesítette Marinescu lie szp.

szakaszvezetőt, a katonai arzenál iskolájának hetedikes növendékét. A szerencsétlen fiatalnak jobb lábát többől leszakította a robbanás. Megsebesültek még: Chiran Vasile tűzmaester, akinek a kezét és a lábát lapította össze a robbanás és Volceanu őrnagy, a nemzetvédelmi miniszteriumból, aki a jobb combján és hasán sérült meg.

Az áldozatokat beszállították a bucurestii katonai kórházba, ahol néhány óra múlva Marinescu szakaszvezető a vérvesztés következtében meghalt.

Letartóztatták a turdai osztály- mérnökség személyzetét

Cluj június 4.
A turdai ügyészség a nemrégén kipat-
tant vasuti sikkasztás ügyében gőzerővel
folytatja a vizsgálatot. Az ügyészség tegnap
kihallgatása után letartóztatta a pályafenn-
tartási szolgálat

igazolták azokat a fizetési listákat, amelye-
ken nemlétező munkások szerepeltek.

és nem lehetetlen hogy még több embert
vesznek őrizetbe.

A letartóztatottak közt szerepel két nő
is, akiknek őrizetbevételét azért rendelték
el, mert az osztálymérnökségnél, mint sza-
bálytalanul alkalmazottak működtek és mint
ilyenek,

fizetésüket fiktív férfinevek alatt vel-
ték fel.

A fizetéseknek azokat az álneveket minden-
kor szignálták is. A két hölgy közül a
egyik a letartóztatás pillanatában rosszul
lett és a turdai kórházba szállították, ahol
rendőri felügyelet alatt áll.

A letartóztatásokkal egyidejűleg a vizs-
gálbíró büntügyi zárlatot rendelt el a letar-
tóztatott tisztviselők bárhol levő ingó és in-
gatlan vagyonára.

A tisztviselők letartóztatása után az ügyész-
ség büntjékként lefoglalta a pályafenntartás
irattárát és három évre visszamenőleg az
ügyészséghez szállította be az elszámolásra
vonatkozó összes iratokat.

Tegnap a letartóztatott cluji vezető
tiszték családtagjainak megbízásából több
cluji ügyvéd érkezett Turdára, akik minden
lehető elkövették védenekik szabadlábrahe-
lyezése érdekében. A védelemnek az az állás-
pontja, hogy formális feljelentés hiányában
a bírói fórumoknak nem volt joga beleavat-
kozni ebbe az ügybe, mert a cluji vasutigaz-
gatóság által megindított fegyelmi eljárás
befejezése után kerülhetett volna csak sor a
büntvádi eljárás megindítására.

A letartóztatott tisztviselők büntetőjogilag
nem felelősek az elkövetett sikkasztásokért
és csak fegyelmi uton lehetett volna felelős-
ségre vonni őket.

A turdai ügyészség mára Clujról a pá-
lyafenntartási osztály főnökét és egyik elő-
adóját idézte be tanuként. Arra vonatkozó-
lag akart felvilágosítást szerezni tőlük az
ügyészség, hogyan történhetett meg, hogy

Kérje mindenütt a GOLF borotva-pengét!

az acélipar legkiválóbb alkotása
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea,
Promenad Eminescu 16.

— Ismeri Ön a Togalt? A Togal tablet-
ták azonnal ható szer rheumánál, köszvény-
nél és ülőidegzsábnál (isiasz), valamint
ideg és fejfájásnál. El szer rendkívül sze-
rencsés összetételénél fogva és azon kitűnő
eredmények alapján, melyet a Togallal ki-
való orvosok, számos klinika és kórház kö-
zel husz év leforgása alatt elértek, általá-
nos elismerésre talált. A Togal a beteg anya-
gokat természetes uton távolítja el a test-
ből és nagy mértékben baktériumölő hatású
is. Minden gyógyszerárban kapható.

RADIOMŰSOR

KEDD

Bucuresti. 12: Lemezek 13.30: Könyvi
lemezek 18: Román népzene 19: Rádió egye-
tem 20: Hoch Olga énekel zenekari kíséret-
tel 20.20: Duparc Henrik emlékestje 21.15:
A hangverseny folytatása 22.30: gramofon.
Budapest 6.45: torna. Utána: gramofon
9.45: hírek 10: Felolvasás Közben: gra-
mofon 12: Időjárásjelentés 12.05: Kórodi
Gyula és cigányzenekarának hangversenye
Közben: hírek 13.20: Pontos idő, és időjárás
jelentés 13.30: Akom Lajos vokálkvintettje,
14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, ár-
folyamhírek 16: Mesék, 16.45: Hírek, 17:
Barabás Lidia hegedűl zongora kísérettel,
17.30: Heltai Nándor előadása 18: Berend
Ede szalonzenekara 18.40: Francia nyelvok-
tatás 19.10: Hanglemezek 19.40: Beszélgetés
egy ismét filmrendezővel, Bolváry Gézával,
21.10: Gulácsy Irén elbeszélése 20.45: Hang-
versenyközvetítés Debrecenből Utána: hí-
rek, 22.30: Közvetítés a debreceni "Angol
királynő" étteremből. Rácz Jancsi és cigány
zenekara muzsikál.

SZÖVETET

Havas és Grünfeld
Cimre nagyon figyeljen!

most vásároljon!
Szezon utáni hallatlan
olcsó árak!

posztógyári lerakatban Oradea,
Str. Avram Iancu 8. sz.
Kivánságra utazónkat küldjük.

Szerdán lezárjuk a tombolát

A májusi ajándéktombola anyaga kö-
rülbelül együtt van. A legutóbbi napokban
befutottak mindenfelől a lapfej csomagok
és kiadóhivatalunk most a jegyek kiállítá-
sával és a megjelent nagyszerű regény ex-

pediálásával van elfoglalva.

Közzeljük olvasóinkkal, hogy a tombo-
lát szerdán lezárjuk. Akik tehát még nem
jelentkeztek, azok ma és holnap beadhatják
a lapfejeket.

Kenyeret sütött -- elégette a férje által a kemencébe rejtett tizenhét ezer lejt

Az asszony, aki a pénzt elégette, férjétől való
félelmében elbujdosott

Bucuresti, június 4.
Filiov Mária Balabancea községbeli asz-
szony kenyeret akart sütni, befűtött a ke-
mencébe, amelyben előzőleg a férje 17 ezer
lejt dugott el. Az asszony, aki nem tudott a
pénz rejtékhelyéről, csak akkor vette észre,

hogy mit égetett el, amikor a kenyeret ki-
szedve, ráakadt a pléhskatulyára, amelyben
természetesen már csak a papírpénz ha-
muja volt. Az asszony félelmében elbuj-
dosott.

Freund Márkust kiadják a román hatóságoknak

Jelentkezett az első károsult

Satu-Mare, június 4.
Freund Márkus a Pozsonyban elfogott
Valea lui Mihai-i valutásiber ügyében újabb
bonyodalmak álltak elő. Megjelent az ügyész-
sége az első feljelentő, Wertheimer Sámuel
satumarei kereskedő személyében, akitől
Freund Márkus 160 ezer lejt csalt ki. Ezt a
160 ezer lejt Wertheimer egyizben kalandos
körülmények között vissza is kapta, azonban
az ismét csak kicsuszott a kezéből. Történt
pedig, hogy a múlt évben Wertheimernek
tudomására jutott, hogy a megszökött
Freund Márkusnak egyik sógora, egy Nagy
bereznán lakó, Fleischer Tóbiás, a szélhá-
mos satumarei testvérétől, Freund Samu-
tól 450 ezer lejt vett át és ezzel Csehszlová-
kiába utazott. Wertheimer sem volt rest,
utlevelet váltott és átment Csehszlovákiába,
ahol utól is érte Fleischer, aki ijedtében az
egész 450 ezer lei értékű idegen valutát át-
adta Wertheimernek. Ez csak annyit vett
át, amennyivel Freund tartozott neki. Ezzel
el is lett volna intézve, azonban legnagyobb
meglepetésére Wertheimert a határon lefog-
ták és bekísérték az ungvári ügyészségre,

ahol elkobozták a pénzt. Itt tudta meg, hogy
Fleischer jelentette fel.

Igy a károsult még sem kapta meg a
pénzét, és most a satumarei ügyészségen
tett feljelentést Freund Márkus ellen, akit
minden valószínűség szerint a jövő hét fo-
lyamán fognak kiadni a román hatóságok-
nak.

MEGJELEN!

János bácsi
utazásai
a bérkocsival

II. kiadás

Leszállított ára 12 lei. — Kapható a
kiadóhivatalban és a bizonyítványoknál.

Két eldöntetlen a Cluj és Oradea közötti csapatok mérkőzésén

Törekvés—Romania 2:2 (1:2), Nac—U 1:1 (0:0). — A Törekvés egy tizenegyest fölé lőtt, a Nac megmutatta, hogy az egyetemi városban is tud futballozni

Oradea, június 3.

Tegnap délután játszott barátságos mérkőzést a jökepessegü cluji csapat, a sokszor meglepetéseket okozó Romania, az oradeai piros-feketék együttesével. Az oradeai munkáscsapat kapuját a Crisanától kölcsönkért Püllök védte.

Löwenstein bíró sipjele után a Romania lendületes támadásba kezd és már a harmadik percben erős védelmi hibából kifolyólag gólt lő 1:0 a Romania javára. A Törekvést nem zavarja meg a kapott gól, hanem okosan és szép összjátékkal közelíti meg a Romania kapuját. A 7. percben könnyen végzetessé válható baleset történik. Lukich összefut a Romania bekkjével, Lukich összeesik, kiviszik és bokaficamot állapítottak meg. Lukich helyébe Negru áll be aki eleinte csatárt játszik, de később a balszarokra vonul és a csatársorba Spielmann jön fel. A Törekvés most erősen ostromol. A 10. percben Boksa centeréz a labdára, Farkas II. fut rá és az alsó balsarokba lövi 1:1.

Változó mezőnyjáték után a Romania jobbszélsője lefut és lehetetlen szögéből a felső sarokba gólt rug. 2:1. a Romania javára.

A Törekvés most sem hagyja magát. És támad. Boksa centerét Negru kapja és a biztosnak látszó labdát mellé lövi. Nagy helyzet volt. A Törekvés erősít. Kornert ér el, de Spielmann fejesét a Romania kapusa lehuzza. A következő percben azonban már a Törekvés védi a kornert. Püllök kiöklözi a labdát, nagy kavardás, de Fábián közbelép és ment.

A második félidőben a Törekvés erősen belefekszik. Megy is nekik a játék, de kapu előtt a csatárok bizonytalanok. Spielmann hajszálra mellé lö. Majd Paj handset vét, Szabadrugás a Törekvés ellen. Gróh ment. A piros-feketék erősen rákapcsolnak. A kiegyenlítő gól már a levegőben van, azonban csak a második félidő vége felé sikerül. A 39. percben Farkas II. a félpályáról egyedül indul. Kicselezi a Romania halvesorát a kapu előtt — nem lévén tiszta helyzete — Boksa hoz játszik, de mivel Boksa erősen nyomják, ez Spielmannhoz passzol, aki a

16-os sarkáról hatalmas lövést küld a kapura. Megszületett a kiegyenlítő gól 2:2.

Alig 6 hecr van hátra, a Törekvén beindítja a valamikor annyira híres és félelmetes finisét. Egyre-másra mennek a támadások. A 42. percben Major szökteti Farkas II-öt, aki kicselezi az összes védő játékosokat és löni készül, de a 16-oson jóval belül Farkas II-öt felvágják. 11-es, aminek Major áll neki. Irtózatos lövést küld a Romania kapujára, de centiméter ekkal felé 1:1. Ez lehetett volna a győztes gól, amit a Törekvés meg is érdemelt volna.

A játék képe: majdnem egyenlő ellenfelek küzdelme. A Törekvés valamivel jobb volt. Ha major okosan rug, győzött is volna.

A NAC Dombival megerősített csapattal tegnap tartotta Clujon az U-val barátságos mérkőzését. A mérkőzés volt hivatalva eldönteni, hogy a NAC győztes csap-

atának tudása meghajol-e az egyetemi csapat előtt, az egyetemi pályáján és publikuma előtt. A NAC azonban, ismét megmutatta, hogy van szíve, tud küzdeni és egyike Románia legjobb csapatának. Ha nem is győzött, de eldöntetlenre felért a győzelemmel, hiszen az U. saját publikuma előtt és saját pályáján játszott. A gesztus pedig, amellyel Rónay, a NAC veterán kapitánya viseltetett a bíró által kiállított U. játékoskal szemben, örökre emlékeztetőben marad a romániai sportolók előtt. Az történt ugyanis, hogy Rónay személyesen kérte a játékvezető bíró, arra, hogy a kiállításra ítelt U. játékoson visszajöjjön. Az U. publikuma hatalmas tapsorkánnal fogadta Rónay gyönyörű gesztusát.

A mérkőzés szép játék benyomását keltette. Mindkét csapat felülmuta a játék minden szépségét. A gólt Rónay rugta.

Belföldi futballhírek

A Venus 7-2-re verte a Brassoviát.

Bucurestiben a Juventus Palmer góljával 1:0-ra győzte le az aradi Gloria CFR-t. Timisoara a Ripensia meg kellett, hogy

elégedjen az eldöntetlennel. Ellenfele a lugoji Vulturul. Eredmény 3:3.

Arad. A Kinizsi 3:2-re győzött az Arma csapatával szemben.

Oradeai futballhírek

A Ptt. 3:2-re győzte le a Makkabeát

A Makkabea, amelyik a legszeszélyesebb csapat tegnap vereséget szenvedett a Ptt csapatától. A vereségben nagy része van a bírónak is, aki nagyon nyomta a Makkabeát. Az első félidőben ma 3:0-ra vezetett

a Ptt, amikor a II. félidőben a Makkabea rákapcsolt és 2 góllal szépített az eredményen.

Törekvés I-b—Vasas 2:1.
Törekvés törpe—NAC törpe 5:0.

VILAGBAJNOKSÁG

Olaszország a csehekkel vivja meg a döntőt. Kikapott az osztrák és a német válogatott

Róma, június 3.

Tegnap tartották meg Rómában és Milánóban a futballvilágbaajnokságok közép-döntőit, amelyekből Csehország és Olaszország került ki győztesként.

Római jelentés szerint ahol a csehek a németekkel kerültek össze, a csehek 3:1-re győztek.

Barlassina bíró sipjelére megindul a kemény mérkőzés. A csehek fölényben vannak. Nejedly a 19. percben gólt rug. A második félidőben a 8. percben a németek kiegyenlitenek. Ekkor irtózatos német ostrom következik, amely 10 percig tart és összemlik Planeche szenzációs védésén. A csehek a 29. és a 35. percben újabb gólt érnek el. Mindkettőt Nejedly rugta.

Milánó június 3.

A milánói stadionban Ecklund svéd bíró sipjelére az olaszok álltak fel az osztrákokkal szemben. Az osztrák csapatban Horváth helyén Schall játszott. Csunya esős idő volt a játékosok a pályán csuszáltak. Az osztrák csapat ross napot fogott ki s ha a fedezetsora és Platzer, a kapus nem

jó, úgy nagyobb vereséggel távoztak volna. Az olasz csapat 1:0-ra győzött.

Filmpalace—Filmterrasse

Hétfő

Pinty és Ponty felfordítják a világot

Harsogó kacagás 2 órán keresztül. Előzőleg új hirdető és Micky Maus vigjáték

Cluji betörőt fogtak Oradeán

Oradea, június 3.

Tegnap este az oradeai rendőrség fogta az egyik Vitéz Mihai-téri kocsmában Szász Mihályt, a régen keresett cluji betörőt. Szász Mihály — mint azt már annak idején megírtuk — betört Clujon egy egyetemi tanárhoz, ahonnan 120 ezer lej értékű ékszert és készpénzt lopott el. Az oradeai rendőrség Clujra kísértette, ahol átadják cluji ügyészségnek.

Cipészek figyelmébe!

Bőrüzletemet

P. M. Viteazul (Nagypiac-tér) 4. alatt

megnyitottam

Mindennemű bőr- és cipészkellék állandóan raktáron szolid és pontos kiszolgálás mellett.

Robitsek József Oradea.

APROHIRETÉSEK

Ügyes lapárusokat jó keresettel ugy helyben, mint Erdély minden nagyobb városában felveszünk az Erdélyi Magyarság árusításához. Jelentkezni lehet a megbízottaknál és a kiadóhivatalban.

Önállóan dolgozó masamód leány teljes ellátással állandó munkára felvétetik. Horváth kalapszalón Baia-Mare. 1323

Csépülőgépek, traktorok, gőzlokomotivok motorok eladók. Csere üzleteket csinálók, Nagy Sándor, Oradea, strada Vasile Conta 23. szám. 1325

PAZIION-NYOMDA, ORADEA